

La urticària de Zedillo

Fa dues setmanes, el mateix dia que l'Exèrcit Zapatista d'Alliberament Nacional (EZLN) aconseguia reunir 3.000 persones dels cinc continents en una petita comunitat indígena enmig de la selva Lacandona, a Chiapas, al mateix estat Ruiz Ferro, el governador estatal, del PRI, feia una ostentosa reunió amb diverses organitzacions indígenes per repartir certificats de propietats. Els dos actes momentàniament coincidien en l'esforç propagandístic, amb un clar avantatge per a la causa del sots-comandant Marcos. Els zapatistes han aconseguit que les seves demandes travessin les fronteres. És l'inici d'una mena d'Internacional Zapatista on caben molts radicalismes, però amb un impacte mediàtic important, que és el que compta per ells.

De bon principi els zapatistes no li van treure massa la son a Zedillo. El procediment per oferir-los va ser el de sempre, la militarització implacable de la zona. Després de la pressió armada vindria el fer veure que es negocia sense pretendre negociar res i a poc a poc aconseguir la dissolució de la figura de Marcos. Però els zapatistes li han guanyat prou petites batalles a Zedillo per continuar molestant. És més, ara les demandes, o si més no la sensació que allà passa alguna cosa, ja han esquitxat altres països, és a dir, més pressió encara per al president mexicà. Alhora, i té gran part del mèrit, la figura de Marcos, en comptes d'anar-se diluint ha esdevingut un mite vivent, dins i fora de Chiapas.

Per si Zedillo no en tingués prou, una de les associacions més representatives de Mèxic i amb un poder de convocatòria més gran, El Barzón, que agrupa milers de deutors de bancs, també s'ha posat del costat dels zapatistes. Aquesta confluència d'interessos, que també inclou els sindicats autònoms, molt probablement tindrà la primera prova de foc amb dues jornades de mobilitzacions molt diverses que afectaran tot el país, els dies 18 i 19 de novembre.

El president mexicà comença a tenir serioses preocupacions. El que l'1 de gener de 1994 era un petit fu-

róncol al cul de Salinas se li ha encomanat com una erupció cutània considerable. L'actitud de Zedillo, doncs, haurà de variar, ja que no sembla que la reforma constitucional efectuada recentment hagi fet ni fred ni calor a ningú.

Tampoc pot aguantar gaire temps amb una quarta part de l'exèrcit a Chiapas i tres estats més militaritzats, amb violacions dels drets humans incloses.

Una sortida que en el seu moment hauria tret molts maldecaps a Zedillo hauria estat la concessió de certes

demandes dels indígenes de manera molt localitzada. Fins i tot el mateix Salinas de Gortari ho hauria pogut fer, ja que tenia constància d'un previsible aixecament armat.

Zedillo tampoc no sembla que ara vulgui fer cap pas en aquesta direcció. La setmana passada la comissió govern-EZLN es va tornar a reunir sense trobar punts d'acord. Per als zapatistes el diàleg no avança perquè el govern no vol entrar en les qüestions fonamentals, ni en demandes com "supressió del registre obligatori als sindicats, renegociació del deute extern, prohibició que cap partit utilitzi la bandera en el seu logotip, disminució de les facultats presidencials, nova Constitució per a Chiapas i noves eleccions". Per contra la delegació governamental

va sortir cofoia del diàleg perquè asseguruen que a poc a poc van avançant. Així doncs el diàleg s'allargarà.

El gran avantatge dels zapatistes és que les seves propostes són, en gran part, aspectes que en molts països europeus estan acceptades. I tampoc no generen una excessiva picor als EUA. A més, han aconseguit implicar la societat civil mexicana en un debat obert per configurar una força política (el Front Zapatista d'Alliberament Nacional) que es podria presentar en unes properes eleccions en solitari o al costat del partit de centre-esquerra mexicà, el PRD, un cop aquest els doni una imatge prou creïble d'haver fet fora correligionaris corruptes.

A Zedillo se li acaba el temps mentre la urticària es va estenent, i no solament es tracta de grans de selva tropical. ■

ORIOI CORTACANS

"El que l'1 de gener era un petit furóncol al cul de Salinas de Gortari, se li ha encomanat a Zedillo com una erupció cutània considerable."